

slutning om at overgå til ØMU's 3. fase, jf. art. 109 J, træffes der i Danmark beslutning om Danmarks deltagelse i 3. fase, jf. protokol nr. 12 om visse bestemmelser vedrørende Danmark. Det følger af denne protokol, at der er mulighed for, at der kan afholdes folkeafstemning i Danmark om Danmarks deltagelse i 3. fase, såfremt Folketinget måtte ønske det på dette tidspunkt.

Således som traktaten om Den Europæiske Union er opbygget, vil en overladelse af beføjelser – dvs. en gennemførelse af § 20-proceduren – i flere tempi skabe en uafklaret situation. Denne består i, at Danmark vil have ratificeret den samlede Traktat, men ikke draget de statsretlige konsekvenser, fordi man ikke har overladt de nødvendige beføjelser. Der er ikke tilfælde for en sådan situation.

Den valgte fremgangsmåde er fuldt forenelig med det danske forhandlingsmål, nemlig at Danmark forbeholder sig til sin tid efter en fremgangsmåde, som besluttes i Danmark, at træffe beslutning om Danmarks deltagelse i ØMU's 3. fase. Det forhold, at der i 1992 sker afklaring af suverænitetsafgivelse ved ØMU's 3. fase, har ikke konsekvenser for den senere danske stillingtagen til Danmarks deltagelse i ØMU's 3. fase.

Spørgsmål nr. 7:

»Hvad er regeringens kommentarer til den kritik, der er rejst af (Germer, Zahle), at regeringen finder, at der ikke er tale om suverænitetsafgivelse ved at overlade retten til seddeludstedelse til Den Europæiske Centralbank i 3. fase?«

Svar:

Unionstraktatens art. 105 A, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Artikel 105 A

1. ECB har eneret til at bemyndige udstedelse af pengesedler i Fællesskabet. ECB og de nationale centralbanker kan udstede pengesedler. De pengesedler, der udstedes af ECB og de nationale centralbanker, er de eneste, der har status som lovlige betalingsmidler i Fællesskabet.

2.«

I Justitsministeriets notat af 3. marts 1992 om visse statsretlige spørgsmål ved Danmarks tiltrædelse af traktaten om Den Europæiske

Union påvises en nødvendig sondring mellem den del af bestemmelsen, der pålægger Danmark folkeretlige forpligtelser, og den del, der forpligter Danmark til at anerkende de sedler, som ECB udsteder som lovlige betalingsmidler.

Efter Justitsministeriets opfattelse skaber forpligtelsen til at anerkende ECB's og andre medlemslandes sedler som lovligt betalingsmiddel umiddelbart rettigheder og pligter for borgerne, som gør det nødvendigt at overveje grundlovens § 20, jf. notatet side 48, 1. og 2. nye afsnit, hvor det anføres:

»Bestemmelsen i artikel 105 A indebærer imidlertid også en pligt til, når tredje fase indledes, at anerkende de sedler, som ECB udsteder, og de sedler, som ECB bemyndiger de nationale centralbanker i andre medlemsstater til at udstede, som lovlige betalingsmidler i Danmark sideløbende med danske sedler.

En sådan forpligtelse skaber efter Justitsministeriets opfattelse umiddelbart rettigheder og pligter for danske borgere og virksomheder, og spørgsmålet om anvendelse af grundlovens § 20 kan derfor blive aktuelt med hensyn til denne del af de forpligtelser, som følger af artikel 105 A«.

Der peges imidlertid på, at det afgørende for, om bestemmelsen i grundlovens § 20 skal bringes i anvendelse med hensyn til art. 105 A, stk. 1, vil være, om forpligtelsen til at anerkende de sedler, som Den Europæiske Centralbank udsteder eller bemyndiger udstedt, følger direkte af Traktaten, eller om Danmark ved Traktaten overlader beføjelsen til at bestemme, hvad der er lovligt betalingsmiddel, til Den Europæiske Centralbank.

Synspunktet i notatet er, at hvis forpligtelsen følger umiddelbart af Traktaten, vil bestemmelsen være sat i kraft i Danmark ved lov nr. 447 af 11. oktober 1972 om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber, således som denne ændres ved det nu fremsatte lovforslag.

Ifølge lovens § 3, stk. 1, sættes bestemmelserne i de i § 4 nævnte traktater m.v. nemlig i kraft i Danmark i det omfang, de efter fællesskabsretten er umiddelbart anvendelige for Danmark, og ved § 2 i forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber m.v. (Danmarks tiltrædelse af traktaten om Den Europæiske